

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА БЕЗБЕДНОСТ НА ХРАНАТА И НА ПРОИЗВОДИТЕ И МАТЕРИЈАЛИТЕ ШТО ДООЃААТ ВО КОНТАКТ СО ХРАНАТА

Сл.Весник на Р.Македонија бр. 84 од 04.07.2007 година

Член 1

Во Законот за безбедност на храната и на производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната ("Службен весник на Република Македонија" број 54/2002), во членот 1 ставот 2 се брише.

Член 2

Во членот 2 точката 1 се менува и гласи:

"1. "Храна" е секоја супстанца или производ, без разлика дали е преработен, делумно преработен или непреработен кој се очекува да биде конзумиран од страна на луѓето.

Поимот „храна“ вклучува пијалак, гума за џвакање, адитиви и секоја супстанца, намерно вградена во храната во текот на нејзиното производство, подготовка или третман.

Поимот „храна“ вклучува и вода, и тоа:

- вода за јавно снабдување со вода за пиење,
- вода која се употребува и/или вградува во храната во текот на нејзиното производство, подготовка или третман и
- пакувана вода, природна минерална вода и изворска вода.

Поимот „храна“ не вклучува:

- добиточна храна,
- жив добиток,
- растенија пред нивната берба/жетва,
- медицински производи дефинирани со прописите кои се однесуваат на лековите и медицинските помагала,
- козметички производи дефинирани со прописите кои се однесуваат на безбедноста на козметичките производи,
- тутун и тутунски производи дефинирани со прописите кои се однесуваат на тутунот и тутунските производи,
- наркотични или психотропни супстанции во рамките на значењето што го имаат во единствената конвенција на Обединетите нации 1961 и Конвенцијата на Обединетите нации за психотропни супстанции 1971 и
- остатоци и контаминенти како и природни состојки од растително и животинско потекло кои штетно дејствуваат на здравјето на луѓето."

По точката 12 се додаваат четири нови точки 13, 14, 15 и 16, кои гласат:

13. "Додатоци на храна" се прехранбени производи чија цел е да ја дополнуваат нормалната исхрана и кои се концентрирани извори на хранливи состојки или други супстанции со прехранбен или физиолошки ефект, сами или во комбинација, произведени во вид на капсули, пастили, таблети, ќеси со прашкаста супстанца, ампули со течност и други слични форми на течни или прашкасти супстанции дизајнирани за да можат да бидат употребени во мали мерливи единечни количини;

14. "Хигиена на храната" се мерки и услови потребни за контрола на опасностите и безбедноста на храната, имајќи ја предвид нејзината натамошна намена;

15. "Квалитет на храната" е збир на сите својства на храната кои допридонесуваат нејзината способност да ги задоволи потребите на крајниот потрошувач;

16. "Опасност" е биолошки, хемиски или физички причинител присутен во храната или состојба на храната со можност да предизвика штетно влијание по здравјето на луѓето;"

Точките 13, 14, 15, 16, 17 и 18 стануваат точки 17, 18, 19, 20, 21 и 22.

По точката 19 која станува точка 23 се додаваат пет нови точки 24, 25, 26, 27 и 28, кои гласат:

"24. "Ризик" е можност за веројатно штетно дејство по здравјето на луѓето и сериозноста на тоа дејство како последица од таа опасност;

25. "Анализа на ризик" е процес кој се состои од три поврзани компоненти: процена на ризик, управување со ризик и комуникација на ризик;

26. "Процена на ризик" е научно заснован процес кој се состои од идентификација на опасност, карактеризација на опасност, процена на изложеност и карактеризација на ризик;

27. "Управување со ризик" е процес, со кој се разгледуваат различните можности на постапување на надлежните органи, во однос на ризикот во соработка со заинтересираните страни, земајќи ја предвид процената на ризикот и на другите релевантни фактори, а по потреба и избирање на соодветни, превентивни и контролни мерки;

28. "Комуникација на ризик" е интерактивна размена на информации и мислења преку процесот на анализа на ризик, во однос на опасностите и ризиците, факторите поврзани со ризикот и мониторинг на состојбата на безбедноста на храната меѓу проценителите на ризик, надлежните органи, потрошувачите, производителите на храна, научните установи и другите заинтересирани страни, вклучувајќи го и објаснувањето на наодите од процената на ризикот и основаноста на одлуките за управувањето со ризикот;"

Точката 20 станува точка 29. Точките 21 и 22 се бришат. Точките 23, 24 и 25 стануваат точки 30, 31 и 32.

Во точката 26 која станува точка 33 по зборот "извоз" се додаваат зборовите: "реекспорт, транспорт, дистрибуција". Точките 27 и 28 стануваат точки 34 и 35.

Во точката 29 која станува точка 36 во воведната реченица и во алинеите 1 и 2 зборовите: "и тутунски производи" се бришат.

Точките 30, 31, 32 и 33 стануваат точки 37, 38, 39 и 40.

Во точката 34 која станува точка 41 зборовите: "сточната" и "сточна" се заменуваат со зборовите: "добиточната" и "добиточна".

По точката 41 се додава нова точка 42, која гласи:

"42. "Мониторинг за безбедноста на храната" е системско собирање, обработка, анализа и евалуација на податоците за исполнување на општите и посебните барања за безбедност на храната."

Член 3

По членот 2 се додаваат четири нови члена 2-а, 2-б, 2-в и 2-г, кои гласат:

"Член 2-а

За постигнување на високо ниво за заштита на животот и здравјето на луѓето мерките кои се применуваат согласно со овој закон се темелат на анализа на ризикот, освен кога тоа не е во согласност со околностите или со природата на самата мерка.

Член 2-б

Процената на ризикот се заснова на достапни научни докази и се врши на независен, објективен и транспарентен начин.

Член 2-в

Управувањето со ризикот се заснова на резултатите од процената на ризикот, мислењата на надлежните органи од членовите 3 и 4 на овој закон и други релевантни субјекти за прашања од таа област применувајќи го притоа принципот на претпазливост, а за да се постигнат целите на овој закон.

Член 2-г

Комуникацијата за ризикот ја спроведуваат надлежните органи согласно со овој закон со цел производителите на храна и трговците на храна, потрошувачите, органите на државната управа и заинтересираните страни да добијат навремена, сигурна, објективна и разбирлива информација за опасностите и ризикот во однос на храната."

Член 4

По членот 3 се додава нов член 3-а, кој гласи:

"Член 3-а

Директорот на Дирекцијата донесува годишен план и програма за работа на Дирекцијата и го организира нивното спроведување. Директорот изготвува годишен извештај за работата на Дирекцијата и го доставува на усвојување до министерот за здравство. Министерот за здравство го доставува извештајот до Владата на Република Македонија, најдоцна до крајот на јануари во тековната година. Извештајот за работата е достапен за јавноста."

Член 5

По членот 4 се додава нов член 4-а, кој гласи:

"Член 4-а

Надлежните органи од членовите 3 и 4 на овој закон, со цел да се обезбеди контрола на безбедноста на храната во сите фази на производство, преработка, складирање и дистрибуција на храна, меѓусебно соработуваат и разменуваат информации.

За поефикасно остварување на соработката и размената на информации од ставот 1 на овој член надлежните органи склучуваат меморандум за соработка."

Член 6

Во членот 6 став 2 во точка 15 точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "доколку со овој закон

поинаку не е определено".

Член 7

По членот 8 се додават два нови члена 8-а и 8-б, кои гласат:

"Член 8-а

Дирекцијата и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство - Управа за ветеринарство во рамките на нивните надлежности го организираат мониторингот за безбедноста на храната согласно со методологијата за спроведување на мониторингот.

Методологијата за спроведување на мониторингот за безбедноста на храната по однос на начинот и постапката за утврдување на составот, висината на нутритивните состојки, контаминентите и адитивите во храната ја пропишува министерот за здравство и министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Мониторингот за безбедноста на храната се спроведува преку:

- мерење, следење, оцена и контрола на одредени состојки на храната или состојба на храната, кои овозможуваат исполнување на општите и посебните барања за безбедност на храната и
- следење на состојбата на безбедноста на храна.

Податоците од мониторингот за безбедноста на храната се јавни, освен ако со закон поинаку не е определено.

Член 8-б

Мониторингот за безбедноста на храната се врши врз основа на годишна програма за мониторинг, која ја донесува Владата на Република Македонија на предлог на министерот за здравство и министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Средствата за спроведување на програмата од ставот 1 на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија."

Член 8

Во членот 12 по ставот 4 се додаваат два нови става 5 и 6, кои гласат:

"Дирекцијата по поднесените пријави ја утврдува исполнетоста на условите за отпочнување на производството на храна и секоја промена во кој било услов за производството и на производителот на храна му издава одобрение.

Начинот на издавање на одобрението и потребната документација од ставот 5 на овој член ги пропишува министерот за здравство."

Ставовите 5 и 6 стануваат ставови 7 и 8.

Член 9

Во членот 14 став 4 зборот „организациите" се заменува со зборовите: "јавните здравствени установи".

Член 10

Во членот 15 став 1 по зборот "произведува" се додаваат зборовите: "додатоци на храна".

По ставот 2 се додава нов став 3, кој гласи:

"Посебните барања за составот и означувањето на додатоците на храна ги

пропишува министерот за здравство."

Ставовите 3 и 4 стануваат ставови 4 и 5.

Член 11

Во членот 16 став 2 по зборот "здравство" сврзникот "и" се заменува со зборовите: "во согласност со".

Член 12

Во членот 17 став 1 по зборот "членовите" се додава бројот "12", а точката на крајот на реченицата се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "во рамките на потребните реални трошоци за нивно издавање во зависност од големината на објектот и просторот, како и од видот на опремата, машините и средствата за работа".

Во ставот 2 по зборот "членовите" се додава бројот "12".

Член 13

Во членот 19 став 1 точката на крајот на реченицата се брише и се додаваат зборовите: "по претходно издадено одобрение од страна на Дирекцијата".

По ставот 1 се додаваат три нови става 2, 3 и 4, кои гласат:

"Дирекцијата ги евидентира издадените одобренија од ставот 1 на овој член.

Трошоците во постапката за издавање на одобрението од ставот 1 на овој член паѓаат на товар на трговецот на храна и нивната висина се определува во рамките на потребните реални трошоци за нивно издавање во зависност од големината на објектот и просторот, како и од видот на опремата.

Начинот на водење на евиденцијата од ставот 2 на овој член и висината на трошоците во постапката за издавање на одобрението од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот за здравство."

Ставовите 2 и 3 стануваат ставови 5 и 6.

Член 14

Во членот 24 став 1 по зборот "извоз" се додаваат зборовите: "или реекспорт".

Член 15

По членот 24 се додаваат два нови члена 24-а и 24-б, кои гласат:

"Член 24-а

По барање на трговецот за храна, за храната и за производите и материјалите што доаѓаат во контакт со храната, наменети за извоз произведени согласно со овој закон се издава сертификат за безбедност. Сертификатот од ставот 1 на овој член го издаваат надлежните органи согласно со овој закон.

Министерот за здравство ги пропишува начинот на издавањето на сертификатот за безбедност од ставот 1 на овој член, формата и содржината на образецот на барањето за издавање на сертификатот и образецот на сертификатот за безбедност .

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги

пропишува начинот на издавањето на ветеринарно-санитарниот сертификат за храната од животинско потекло, формата и содржината на образецот на барањето за издавање на сертификатот и образецот на сертификатот.

Трошоците во постапката за издавање на сертификатот од ставот 1 на овој член паѓаат на товар на барателот на сертификатот.

Висината на трошоците во постапката за издавање на сертификатот за безбедност од ставот 1 на овој член ги пропишува министерот за здравство во рамките на потребните реални трошоци за негово издавање.

Висината на трошоците во постапката за издавање на ветеринарно-санитарниот сертификат за храната од животинско потекло ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во рамките на потребните реални трошоци за негово издавање.

Член 24-б

Средствата стекнати по основ на издадени одобренија и сертификати од членовите 12, 15, 16, 19 и 24-а на овој закон, се приход на Буџетот на Република Македонија, од кои дел од средствата се наменети за покривање на трошоците за реализирање на програмата од членот 8-б на овој закон."

Член 16

По членот 25 се додава нова Глава VI-а. и два нови члена 25-а и 25-б, кои гласат:

"VI-а. Следливост

Член 25-а

Производителите и трговците со храна се должни да воспостават следливост во сите фази на производството, преработката и прометот на храната, суровините од растително и животинско потекло, животните кои произведуваат храна или се користат за производството на храната, како и следливоста на секоја супстанца која влегува во состав или за која се очекува дека ќе влезе во состав на храната.

Член 25-б

Производителите и трговците со храна должни се да воспостават систем за евиденција, односно бази на податоци и да осигураат постапки кои ќе им овозможат идентификување на секое правно и физичко лице кое ги снабдува со храна, животните кои произведуваат храна или се користат за производството на храна или секоја супстанца која е наменета за производство или може да се очекува дека ќе биде употребена во производството на храна.

Производителите и трговците со храна за да обезбедат следливост се должни да воспостават бази на податоци и да осигураат постапки кои ќе им овозможат идентификување на другите субјекти снабдени со нивни производи.

Производителите и трговците со храна се должни податоците од ставовите 1 и 2 на овој член да ги чуваат три години и во секој момент да бидат достапни на барање на надлежните органи."

Член 17

Во членот 28 став 2 на крајот на реченицата точката се заменува со запирка и се додаваат зборовите: "а за другите видови храна сертификат за безбедност".

Член 18

Во членот 30 ставот 3 се брише.

Член 19

Во членот 32 точка 4 по зборот "храната" зборовите: "а за тутунските производи" се бришат.

Во точката 5 по зборот "храната" зборовите: "со исклучок на тутунот и тутунските производи" се бришат.

Член 20

Членовите 35 и 36 се бришат.

Член 21

По членот 37 се додава нова Глава X-а. и четири нови члена 37-а, 37-б, 37-в и 37-г, кои гласат:

"X-а. Систем за брзо предупредување, управување со кризи и несреќи

Член 37-а

Информирање за постоење на директен или индиректен ризик по здравјето на луѓето кој произлегува од храната врши Дирекцијата преку Системот за брзо предупредување (во натамошниот текст: РАСФФ).

Во случај кога Дирекцијата е известена преку РАСФФ од Европската унија дека одредена храна е небезбедна, Дирекцијата веднаш презема мерки за ограничување на пуштање во промет, повлекување од промет и забрана на увоз на небезбедна храна.

Член 37-б

Надлежните органи во случаите кога ќе утврдат дека храната претставува ризик по здравјето на луѓето и животната средина, можат да наредат преземање на мерки согласно со членот 37-а став 2 од овој закон, како и да наредат други посебни мерки за постапување во случаите на несреќи со храна.

Начинот на постапување при несреќа по безбедноста на храната го пропишува министерот за здравство во согласност со министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 37-в

Дирекцијата и Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство - Управа за ветеринарство изготвуваат план за управување со кризи во областа на безбедноста на храната.

Со планот од ставот 1 на овој член се утврдуваат ситуациите кои вклучуваат директни или индиректни ризици по здравјето на луѓето што произлегуваат од храната и добиточната храна, практичните постапки потребни за управување со кризата, вклучувајќи и формирање на кризна единица и принципот на транспарентност кој треба да се примени во комуникациската стратегија.

Член 37-г

Надлежните органи за преземените мерки поврзани со управувањето со ризикот веднаш ја информираат јавноста и заинтересираните страни преку средствата за јавно информирање со брза, објективна и веродостојна информација."

Член 22

Во членот 43 по зборовите: "технологијата на храна" се додаваат зборовите: "и биотехнологија а".

Член 23

Во членот 44 став 1 по точката 7 се додава нова точка 8, која гласи: "8. Нареди отстранување на лица во производството и прометот на храна за кои е утврдено дека се носители на заразни болести кои се пренесуваат преку храната;". Точките 8 и 9 стануваат точки 9 и 10. Во ставот 2 по зборот "одобри" се додаваат зборовите: "преработка, доработка или".

Член 24

Во членот 50 став 1 по зборот "храната" се додаваат зборовите: "како и анализите кои се вршат во рамките на мониторингот за безбедност на храната". По ставот 1 се додава нов став 2, кој гласи: "Видовите на методи со кои ќе се вршат испитувањата и анализите од ставот 1 на овој член се во согласност со меѓународните стандарди и се пропишани со прописите за општите и посебните барања за безбедноста на храната." Ставот 2 станува став 3.

Член 25

Насловот на Главата XII. се менува и гласи: "Прекршочни санкции".

Член 26

Во членот 53 став 1 воведната реченица се менува и гласи : "Глоба во износ од 2.000 до 5.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице ако:".

Во точката 16 по зборот "закон" сврзникот "и" се заменува со точка и запирка и се додава нова точка 17, која гласи:

"17. Не постапи по решението на инспекторот (член 46 став 2) и".

Точката 17 станува точка 18.

Ставот 2 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај глобата на правното лице ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на дејноста во траење од шест месеца до две години."

Ставот 3 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице со глоба во износ од 1.000 до 2.000 евра во денарска противвредност и ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на должност во траење од една до две години."

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

"За дејствијата наведени од ставот 1 на овој член глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок и на физичкото лице."

Член 27

Во членот 54 став 1 воведната реченица се менува и гласи: "Глоба во износ од 1.000 до 3.000 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок на правното лице, ако:".

По точката 5 се додава нова точка 6, која гласи:

"6. Не воспостави следливост на храната во сите фази на производство, преработка и промет на храната и систем за евиденција на истата (членови 25-а и 25-б);".

Точките 11 и 12 се бришат.

Точките од 6 до 14 стануваат точки од 7 до 13.

Ставот 2 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член, покрај глобата, на правното лице ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на дејноста во траење од шест месеци до две години."

Ставот 3 се менува и гласи:

"За дејствијата од ставот 1 на овој член ќе се казни за прекршок и одговорното лице во правното лице со глоба во износ од 500 до 1.000 евра во денарска противвредност и ќе се изрече прекршочна санкција - забрана за вршење на должност во траење од една до две години."

По ставот 3 се додава нов став 4, кој гласи:

"За дејствијата наведени од ставот 1 на овој член глоба во износ од 400 до 800 евра во денарска противвредност ќе се изрече за прекршок и на физичкото лице."

Член 28

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат најдоцна во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 29

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".